

*Мій перший крок у країну знань,
у країну мрій і сподівань!*

Порадник для батьків першокласників

Дніпровська гімназія № 140

Дніпровської міської ради

Тимофєєва Олена Петрівна

Учителька початкових класів

Спеціаліст вищої категорії

Учитель - методист

Передмова

(до порадника батькам)

Батьківські збори у першому класі

Мета

- ✓ Налагодити взаємодію між школою та батьками
- ✓ Створити позитивну атмосферу для навчання та виховання першокласників
- ✓ Обговорити організаційні питання
- ✓ Визначити особливості адаптації дітей до шкільного життя

Основні задачі

- Ознайомлення батьків із особливостями навчання та виховання в школі
- Обговорення навчальної програми, режиму дня, правил поведінки
- Знайомство батьків із класним керівником, адміністрацією школи та іншими батьками
- Встановлення контакту та налагодження співпраці
- Обговорення питань адаптації першокласників до школи (розгляд психологічних та фізіологічних особливостей дітей, надання рекомендацій батькам щодо підтримки дітей у цей період)

Організація навчального процесу

- Визначення потреб у навчальних матеріалах; обговорення організаційних питань, пов'язаних із позакласною роботою
- Визначення ролі батьків у навчально-виховному процесі
- Створення позитивної атмосфери та взаємопідтримки
- Забезпечення комфортного психологічного клімату в класі, де учні, батьки та вчителі відчувають себе комфортно та впевнено

Загалом, перші батьківські збори у 1 класі є важливим етапом у формуванні тісної співпраці між школою та батьками, що є запорукою успішного навчання та виховання дітей.

У зв'язку з тим, що на батьківських зборах, зазвичай, присутній тільки один із членів сім'ї, а інформацію бажано донести до всіх вихователів дитини, пропонуємо оформлювати бесіди за групами, циклами у формі порадників. Такі книжки отримує сім'я, на певний час, для ознайомлення.

Сподіваюся, що ця порада стане у нагоді класним керівникам початкової школи і допоможе у пошуку з батьками спільного шляху у вихованні дітей.

Побажання батькам першокласників

Шановні батьки!

Ваша дитина йде до першого класу. Це велика подія в сім'ї.

Сердечно вітаю!

Бажаю, щоб ваші сподівання здійснилися,
щоб дитині було добре, затишно і цікаво в нашому навчальному закладі.
Дозвольте дати кілька порад...

Десять речей, які бажано зробити батькам першокласників 1 вересня

1. Ваша дитина хвилюватиметься. Прикрасьте її кімнату кульками, стікерами з веселими написами.
2. Приготуйте маленький подаруночок.
3. Якщо ви напередодні зібрали портфель, все одно ще раз зазирніть до нього разом із дитиною і покладіть ще якісь дрібні речі.
4. Цього дня забороніть собі повчання, підвищування голосу. Не сердьтеся і не хмуртеся!
5. Відкладіть усі справи, візьміть відгул. Ви повинні бути поряд, коли дитина переступить шкільний поріг.
6. Скажіть своїй малечі, як добре і чудово вона виглядає.
7. Зустрічаючи дитину зі школи, розпитайте, що їй сподобалося, що вона робила, похваліть за те, що вона трималася впевнено (навіть якщо це не так).
8. Увечері організуйте святкову вечерю. Запросіть рідних і друзів.
9. Не забудьте сказати дитині, як сильно ви її любите.
10. Лягаючи спати, дайте слово і надалі бути такими лагідними, спокійними та уважними, як сьогодні.

Усе це дасть можливість дитині зрозуміти, що події,
які відбуваються в її житті, дуже важливі і для батьків.

Це додасть їй упевненості, налаштує на серйозну і цікаву роботу.

Бажаю успіху!

Порадник для батьків першокласників

Усі батьки знають,
які труднощі виникають у сім'ї, коли малеча йде до школи.
Ті, хто пройшов зі своєю дитиною процес адаптації,
дають поради тим,
кого ще тільки чекає шкільний стрес.

1. Дитячі заповіді для дорослих.
2. Складність адаптації до школи.
3. Анатомо-фізіологічні особливості дітей 6 - 7 річного віку.
4. Пам'ятка батькам першокласників.
5. Батькам про увагу молодших школярів.
6. Психологічні „ключики” до самопізнання (тести).

Дитячі заповіді для дорослих

- ❖ Дорогі батьки, пам'ятайте, що ви самі запросили мене у свою родину. Колись я залишу батьківську оселю, але до того часу навчіть мене, будь ласка, мистецтва стати й бути людиною.
- ❖ У моїх очах світ інакший, ніж у ваших.
- Прощу вас, поясніть мені, що, коли й чому кожен із нас у ньому має робити.
- ❖ Мої ручки ще маленькі - не очікуйте від мене досконалості, коли я стелю ліжко, маляю, пишу або кидаю м'яч. Мої ніжки також ще маленькі - прошу, не поспішайте, щоб я міг іти з вами в ногу.
- ❖ Мої почуття ще незрілі - прошу, будьте чутливими до моїх потреб. Не нарікайте на мене цілий день.
- ❖ Щоб розвиватися, мені потрібне ваше заохочення, а не тиск. Лагідно критикуйте й оцінюйте, але не мене, а лише мої вчинки.
- ❖ Дайте мені трохи самостійності, дозвольте робити помилки, щоб я на помилках учився. Тоді я зможу самостійно приймати рішення в дорослому житті.
- ❖ Не робіть усього за мене, бо я виросту переконаним у своїй неспроможності виконувати завдання згідно з вашими очікуваннями.
- ❖ Я вчуся у вас усього: слів, інтонацій голосу, манери рухатися. Ваші слова, почуття та вчинки повертатимуться до вас через мене. Так справедливо влаштувала природа зв'язок між поколіннями. Тому навчіть мене, будь ласка, кращого. Пам'ятайте, що ми разом не випадково: ми маємо допомагати одне одному в цьому безмежному світі.
- ❖ Я хочу відчувати вашу любов, хочу, щоб ви частіше брали мене на руки, пригортали, цілували. Але будьте уважні, щоб ваша любов не перетворилася на милиці, які заважатимуть мені робити самостійні кроки.

*Дитина - це не просто інша людина,
це зовсім інший психологічний простір.*

*Тому дуже важливо,
щоб батьки першокласників дотримувалися певних правил,
щоб, реалізуючи творчі здібності дитини, зберегти її психічне здоров'я.*

- Любі мої, я вас дуже-дуже люблю!!!
Покажіть мені, що ви теж любите мене.
Ваш син (донька)...

Складність адаптації до школи

Період адаптації до школи складає від 4 до 7 тижнів. У цей час деякі діти дуже галасливі, нестримані, часто неухважні, нікого не чують; інші, навпаки, сковані, через найменші невдачі чи зауваження плачуть.

У деяких дітей порушується сон, апетит, вони стають дуже капризними, що супроводжується різноманітними захворюваннями (розладами шлунково-кишкового тракту, втомлюваністю, підвищенням температури). Це все відбувається тому, що психіка дитини має великі навантаження. Змінюється режим дитини, коло спілкування, оточення, з'являються нові умови, що викликають у дітей страх, невротизм, роздратування. Трапляється й таке, що дитина добре вчиться, при цьому вона не адаптована до школи.

Показники адаптованості дітей до школи:

- спокійний, задовільний емоційний стан
- вільне спілкування з друзями
- блиск в очах, посмішка на обличчі
- бажання йти до школи
- бажання виконувати доручення
- бажання гратися іграшками

Показники неадаптованості дитини до школи:

- незадовільний емоційний стан, роздратованість
- часті хвороби (за винятком хронічних захворювань)
- відчуженість
- небажання йти до школи (супроводжується плачем)
- поганий апетит

Якщо, ви, батьки, помітили якісь порушення в стані дитини (фізичному й психологічному), звертайтеся до шкільного психолога.

Поради

- Проводжайте дитину до школи з хорошим настроєм, наприклад, з такими словами: «Сьогодні в школі на тебе чекають учителі, твої друзі, й ти дізнаєшся багато нового».
- Ніколи не згадуйте дитині перед школою про її вчорашні провини, помилки.
- Допоможіть дитині повірити в свої сили.
- Не ховайте іграшки, не забороняйте прогулянки та ігри. Потрібно домовитися з дитиною про їх своєчасність.

Підтримуйте дитину, використовуючи такі вислови

- Ти в мене найрозумніший
- Як добре, що ти в мене є
- Ти в мене молодець
- Я тебе дуже люблю
- Як добре ти це зробив, навчи мене
- Спасибі тобі, я тобі дуже вдячна (ний)

Ці вислови можна вживати для дітей різного віку. Не соромтеся говорити.

Для дітей це дуже важливо, ці слова для них, як чарівна паличка: вони надають дітям впевненості, сприяють довірливим стосункам з батьками, поліпшують адаптацію, створюють позитивний емоційний стан, що є важливим компонентом здоров'я та психіки дитини.

Анатомо - фізіологічні особливості дітей 6-7 річного віку

Новоутворення: збільшується зріст і вага, м'язова сила, витривалість
(що створює більш сприятливі умови для здійснення навчальної діяльності).

В 7-річному віці відбувається досягання лобного відділу великих півкуль головного мозку, що дає можливість здійснювати цілеспрямовану довільну поведінку, планувати свої дії.

Головний мозок достатньою мірою забезпечений кровопостачанням.

Гальмування набуває сили, але збудження переважає
(діти цього віку непосидючі, мають підвищену емоційну збудливість,
не вміють контролювати свої емоції).

У психічному розвитку дитини молодшого шкільного віку (6-10 років) відбуваються певні зміни.

Протиріччя

1. Зміна в соціальній ситуації
(була найстаршою дитиною в дитячому садку - найменша в школі).
2. У навчальній діяльності (дитину примушують учитися, а вона не хоче).
3. Невідповідність вимог з боку вчителя та рівня розвитку інтелектуальної та емоційної сфери дитини.

Соціальна ситуація

Школярі - учителі
Школярі - школярі
Школярі - дорослі

Дитина має право:

на шкільне приладдя, на одяг шкільний, на самостійність.

Повинна: вчитися, виконувати словесну інструкцію вчителя, самостійно виконувати завдання.

Хлопчики та дівчатка по-різному сприймають світ,
мають різні темпераменти й характер, навіть грають і пустують по-різному.

Тому й перебудова до навчальної діяльності
у них відбувається по-різному.

Пам'ятка батькам першокласників

1. Любіть дитину.
Не забувайте про тілесний контакт із дитиною.
Знаходьте радість у спілкуванні з дітьми.
Дайте дитині місце в сім'ї.
2. Нехай не буде жодного дня без прочитаної книжки.
3. Розмовляйте з дитиною, розвивайте її мову.
Цікавтеся справами й проблемами дитини.
4. Дозвольте дитині малювати, розфарбовувати, вирізати, наклеювати, ліпити.
5. Відвідайте театри, організуйте сімейні екскурсії містом.
6. Віддайте перевагу рівноцінному харчуванню дитини.
7. Обмежте перегляд телепередач, ігри на комп'ютері до 30 хвилин.
8. Привчайте дітей до самообслуговування й формуйте трудові навички та любов до праці.
9. Не робіть із дитини споживача, нехай вона буде рівноправним членом сім'ї зі своїми правами та обов'язками.
10. Пам'ятайте, що діти — не просто продовжувачі наших особистих умінь і здібностей.

Кожна дитина має право на свій вияв
потенціальних можливостей та на свою особисту долю.

Батькам про увагу молодших школярів

Увага - психічна функція,

яка виявляється в спрямуванні та зосередженості на певних об'єктах.

Увага є необхідною умовою ефективної діяльності, запорукою успішного пізнання, навчання, праці, поведінки.

На нервову систему як дитини, так і дорослої людини щохвилини впливає безліч подразників: світло, шум, звуки людського мовлення, відчуття голоду, болю, спраги, втоми.

Все це привертає нашу увагу.

Причини неуважності різні, їх слід знати, щоб успішно виховувати

1. Невуважність нерідко є наслідком перевтоми дитини.

Якщо, вона пізно лягає спати, якщо батьки перевантажують дитину враженнями: дозволяють дивитися вечірні телевізійні передачі, часто водять у гості, нервова система дитини надто збуджується.

Дитина погано й мало спить, у клас приходиться сонною. Сон - це охоронне гальмування.

2. Невуважність може бути наслідком порушення правильного дихання, а отже, й постачання мозку киснем.

Аденоїди (поліпи), розростаючись, заважають дихати через ніс.

Дитина дихає ротом, і це погано позначається на її працездатності.

Якщо видалити аденоїди, то зникає постійна сонливість дитини, а з нею й неуважність.

3. Найбільш поширена причина нестійкості уваги дітей - недостатня розумова активність.

Якщо дитина пасивно слухає тривалі пояснення дорослих, стійкість уваги швидко спадає, й вона легко переключає увагу на щось інше.

Коли дитина робить цікаву справу, коли в процесі роботи треба не лише слухати, а й щось робити (виконувати дії з матеріалом), то її увага отримує величезну підтримку.

Розумова активність, підтримувана практичними діями, є основою стійкої уваги.

Увага підтримує мислення.

Коли під час виконання завдань немає матеріалу для мислення дитини, дорослий не доб'ється стійкості уваги, скільки б він не звертався до дитини із закликом бути уважною.

4. Невуважність - це і негнучка увага,

відсутність вміння переключатися з одного предмета на інший.

Тест 1

Варіанти відповідей: «так», «ні», «не знаю».

1. На деякі вчинки дитини ви часто реагуєте «вибухом», а потім шкодуєте про це.
2. Деколи ви користуєтеся допомогою або порадами інших осіб, якщо не знаєте, як реагувати на поведінку людини.
3. Ваша інтуїція й досвід - найкращі порадики у вихованні.
4. Іноді вам трапляється довіряти дитині секрет, який нікому іншому не відкрили б.
5. Вас ображає негативна думка інших людей про вашу дитину?
6. Вам траплялося просити в дитини вибачення за свою поведінку?
7. Чи вважаєте ви, що дитина не повинна мати секретів від своїх батьків?
8. Помічаєте ви між своїм характером і характером дитини різницю, яка приємно дивує вас?
9. Ви надто сильно переживаєте неприємності або невдачі вашої дитини?
10. Чи можете втриматися від покупки цікавої іграшки для дитини (навіть якщо маєте гроші), бо вдома їх чимало?
11. Ви переконані, що до певного віку найкращий виховний аргумент - фізичне покарання (пасок).
12. Ваша дитина саме така, про яку ви мрієте.
13. Ваша дитина завдає вам більше турбот, ніж радощів.
14. Чи здається вам, що ваша дитина навчає вас по-новому думати, поводитися?
15. Чи завдають вам діти, прикрощів?

За кожну відповідь «так» на запитання 2, 4, 6, 8, 10, 12, 14 і за кожну відповідь «ні» на запитання 1, 3, 5, 7, 9, 11, 15 нарахуйте собі по 10 балів, за кожну відповідь «не знаю», на будь-яке запитання - по 5 балів.

Підрахуйте загальну суму.

100-150 балів. У вас неабиякі здібності щодо правильного розуміння своєї дитини. Ваші судження й погляди - союзники у вирішенні різних виховних проблем. Якщо й на практиці ваша поведінка щира, позначена терплячістю, вас можна визнати взірцем для наслідування. До ідеалу вам не вистачає одного невеличкого кроку. Ним може стати думка вашої дитини. Ризикніть, спробуйте її з'ясувати.

50-99 балів. Ви - на правильному шляху до кращого розуміння своєї дитини. Свої тимчасові труднощі або проблеми ви маєте вирішити починаючи із себе. І не намагайтеся виправдовуватися браком часу або характером вашої дитини. Є кілька проблем, на які ви маєте реальний вплив, а тому спробуйте це використати.

І не забувайте, що розуміти - не завжди означає приймати.

0-49 балів. Здається, можна більше співчувати вашій дитині, ніж вам, оскільки її батьки не є надійними друзями й провідниками на складному шляху здобуття життєвого досвіду. Але ще не все втрачено.

Якщо ви й справді хочете щось зробити для своєї дитини,
спробуйте, скажімо, знайти когось,

хто вам у цьому допоможе своєчасними порадами.

Це буде нелегко, зате в майбутньому обернеться вдячністю
та щастям вашої дитини.

Тест 2

Чи справляєтеся ви з таким складним і відповідальним завданням, як формування нової особистості?

Чи можете ви...

- ... в будь-який момент залишити свої справи і зайнятися дитиною?
 - ... порадитися із дитиною, незважаючи на її вік?
 - ... зізнатися дитині, що припустилися помилки в ставленні до неї?
 - ... вибачитися перед дитиною, якщо не мали рації?
 - ... опанувати себе й зберігати спокій, навіть якщо вчинок дитини викликав обурення?
 - ... уявити себе в ролі дитини?
 - ... стати для дитини доброю феєю (добрим чарівником)?
 - ... розповісти дитині повчальний випадок зі свого дитинства, який покаже вас у невідгладному світлі?
 - ... завжди утримуватися від слів, які можуть образити дитину?
 - ... пообіцяти виконати будь-яке бажання за хорошу поведінку?
 - ... виділити хоча б один день, коли дитина зможе робити, що захоче, й не втручатися, якщо навіть вам здаватиметься, що це необхідно?
 - ... не реагувати, якщо ваша дитина вдарила чи штовхнула іншу, а та дала їй відсіч?
 - ... устояти перед дитячими примхами та слізьми?
 - ... поставити перед дитиною посильне для неї завдання й не допомагати їй, навіть якщо бачите її неправність і невміння?
 - ... подолати бажання віддати дитині все найкраще на шкоду іншим членам сім'ї?
- Підрахуйте суму балів: за кожну відповідь «так» ставте 2 бали, за «можу, але не завжди» - 1 бал, за «ні» - 0.
21-30 балів.

Ви прагнете не тільки зрозуміти дитину, а й пізнати її, ставитеся до неї з повагою, дотримуетесь прогресивних принципів виховання й постійної лінії поведінки.

Інакше кажучи, ви дієте правильно й можете сподіватися на добрі результати.

11-20 балів. Дбати про дитину - для вас найважливіше.

Ви маєте здібності вихователя, але не завжди дієте послідовно й цілеспрямовано. Іноді ви ставитеся до дитини занадто суворо, іноді - надто поступливо. Ви схильні до компромісів, які послаблюють ефективність виховання. Вам слід замислитися над своїм підходом до виховання, виробити чітку лінію поведінки.

До 11 балів. Справи із вихованням у вас кепські.

Вам бракує знань або бажання (а можливо, і того, й іншого), щоб допомогти дитині стати особистістю.

Радимо подбати про поповнення знань із педагогіки та психології сімейних стосунків, а також звернутися по консультацію до фахівців.

Тест 3

Позначте фрази, які часто вживаєте, спілкуючись із дитиною

1. Скільки разів тобі повторювати!
2. Порадь, будь ласка, як мені вчинити в даній ситуації...
3. Не знаю, що б я без тебе робила...
4. І в кого ти такий удався?!
5. Які в тебе чудові друзі!..
6. Ну на кого ти схожий?!
7. Ти моя опора й помічник!
8. Ну що за друзі в тебе?!
9. Про що ти тільки думаєш?!
10. Який ти в мене розумний!
11. А ти як вважаєш?
12. У всіх діти як діти, а ти...
13. Який ти в мене кмітливий!

1, 2, 4, 6, 8, 9, 12 — 2 бали;

3, 5, 7, 10, 11, 13 — 1 бал.

Підрахуйте кількість своїх балів.

7-8 балів. Ви живете із дитиною душа в душу. Вона щиро любить і поважає вас.

Ваші стосунки сприяють становленню її особистості.

9-10 балів. Ви непослідовні у взаєминах із дитиною. Вона поважає вас, хоча не завжди з вами відверта.

На її розвиток впливають здебільшого випадкові обставини.

11-12 балів. Вам слід уважно ставитися до дитини.

Поки що її розвиток більше залежить від випадковості, ніж од вас.

13-14 балів. Ви й самі відчуваєте, що дієте неправильно. Між вами й дитиною існує недовіра.

Спробуйте приділити дитині більше уваги, враховувати її запити та інтереси.

Шановні батьки!

Перший клас - серйозне й складне випробування для вашої дитини.

Будьте поруч. Підтримайте, допоможіть, будьте зацікавлені успіхами дитини.

Дайте дитині можливість зрозуміти,

що поруч із нею - справжній друг і чуйний співрозмовник,

Успіхів вам!

